

Maatregelfiche 3: Alternatieve sancties en leermaatregelen

- *Titel:* Alternatieve sancties en leermaatregelen binnen een proportioneel en logisch sanctiebeleid
 - *Bron:* Beleidsintentie ministers van Mobiliteit en Justitie
 - *5 E's:* Enforcement
 - *Appreciatie impact maatregel online bevraging stakeholders:* NVT
- *Omschrijving maatregel:*

Verkeersveiligheid resulteert uit een goed functionerend samenspel tussen de weggebruiker en zijn rechtstreekse verkeersomgeving. Wanneer het hier fout loopt omwille van menselijk gedrag kunnen we op verschillende manieren ingrijpen.

De komst van de Vlaamse wegcode is een uitgelezen kans om het Vlaams sanctiebeleid onder de loop te nemen en werk te maken van logische en proportionele straffen..

In de opbouw van een logisch, proportioneel sanctiebeleid spelen ook alternatieve sancties een rol voor het resocialiseren in het verkeer. Deze sancties hebben tot doel om een individueel probleembewustzijn en –inzicht te creëren en zo te komen tot effectieve vermijdingsstrategieën van het probleemgedrag. Met alternatieve maatregelen kan doorgaans relatief kort op de bal gespeeld worden.

Binnen de strafrechtsprocedure zijn er verschillende fases waarin alternatieve sancties aangeboden kunnen worden. Belangrijk hierbij is dat deze logisch ingebed zijn en rekening houden met de effectiviteit en de duurvan de maatregel.

Voor de alternatieve straffen, werken we onder meer samen met het Agentschap Justitie en Handhaving (AJH) die instaan voor de begeleiding van verkeersovertreders aan wie een justitiële begeleiding werd opgelegd en die instaan voor de ontwikkeling van een aanbod aan gedragstrainingen. Samen met de FOD Mobiliteit en het Agentschap Justitie en Handhaving vormen we een werkgroep waarin de initiatieven van alternatieve straffen en de regelgeving op elkaar kunnen worden afgestemd.

– *Omschrijving doel en gewenst effect:*

Een logisch sanctiepakket houdt rekening met de doelstelling dat ook het straffenarsenaal opbouwt met het uiteindelijke doel toekomstig het gewenste gedrag te krijgen en te incorporeren.

– *Acties:*

Jaar 1:

- In kaart brengen van de bestaande sancties inzake verkeersovertredingen voor Vlaamse inbreuken;
- In kaart brengen van bestaande alternatieve sancties en de toepassing hiervan;
- Identificeren van eventuele noden op het terrein in overleg met de magistratuur;

Jaar 2:

-
- Uitwerken van een logisch uitgewerkt sanctiepakket. Voor wat het aanbod van alternatieve maatregelen betreft wordt er afgestemd met AJH. Afstemming met de magistratuur over de uitwerking van het sanctiepakket.
- Analyseren hoe het kwaliteitskader voor gedragstrainingen dat in de schoot van AJH werd ontwikkeld, uitgebreid kan worden naar andere maatregelen;

Jaar 3:

informereren van de magistratuur over het bestaande kwalitatieve aanbod

De timing van de voormelde acties is indicatief. Het hele traject wordt tijdens de uitvoering ervan gemonitord om waar nodig tijdig te kunnen ingrijpen en bij te sturen.

– *Kritische succesfactoren:*

- Het draagvlak en de medewerking door de magistratuur in Vlaanderen is dus cruciaal. Om die reden is een bekendmaking van het aanbod en een evaluatie doorheen het traject belangrijk. Het project streeft immers naar een efficiëntere benadering van gevaarlijk verkeersgedrag en de bewerkstelling van duurzame gedragsverandering. Het wil de politieparketten en -rechtbanken faciliteren in hun dagelijkse werking i.v.m. de gepaste opvolging/behandeling van verkeersovertreders.

- Afstemming met FOD Mobiliteit teneinde een logisch sanctiebeleid binnen het verkeersveiligheidsbeleid af te stemmen en coherent te maken. Dit gegeven het feit dat dMOW enkel in de mogelijkheid is om een sanctiepakket uit te tekenen voor de geregionaliseerde overtredingen.
- Proportionaliteit: (alternatieve) sancties moeten in verhouding staan tot de inbreuk.

– *Ondersteunende maatregelen:*

Een link met handhaving en evaluatie is essentieel.

Twee keer per jaar overleggen we met de magistratuur om af te stemmen en te kunnen inspelen op noden waarna nieuwe initiatieven ontwikkeld kunnen worden.

– *Monitoring en opvolging (mogelijke KPI's):*

Concreet wil deze maatregelen bijdragen tot een verbetering van de verkeersveiligheid door:

- Een daling van het aantal bestuurders dat te snel rijdt;
- Een daling van het aantal bestuurders dat onder invloed van alcohol een voertuig bestuurt (> 0,5 ‰ of 0,2 ‰ afhankelijk van het type chauffeur);
- Een daling van het aantal bestuurders dat onder invloed van drugs een voertuig bestuurt;
- Een daling van gevaarlijk gedrag te wijten aan het gebruik van de gsm, smartphone of andere toestellen die de aandacht afleiden;
- Een daling van het aantal veelplegers en recidive.

Wij baseren ons bij de uitwerking van het project op effectonderzoeken uit binnen- en buitenland en overleg met de magistratuur. We zorgen in het verder verloop van het project voor systematische monitoring en evaluatie.

– *Verantwoordelijken:*

De uitwerking van logische sancties voor geregionaliseerde verkeersinbreuken komt toe aan het dMOW. AJH staat in voor de begeleiding van justitiabelen aan wie een justitiële begeleiding werd opgelegd en voor de creatie van een aanbod aan gedragstrainingen.

– *Impact/bijdrage tot de verkeersveiligheid (inschatting)*

Een goed zicht op een logisch opgebouwd geheel aan sancties, inclusief een helder aanbod aan alternatieve sancties, zal de magistratuur helpen om een straf op maat op te leggen, wat zal bijdragen tot een grotere verkeersveiligheid.

Wie	Wat	Timing
dMOW	In kaart brengen van de bestaande sancties inzake verkeersovertredingen voor Vlaamse inbreuken;	2026
AJH	In kaart brengen van bestaande alternatieve sancties en de toepassing ervan ;	2026
dMOW, AJH, magistratuur	Identificeren van eventuele noden op het terrein inoverleg met de magistratuur;	2026
AJH, dMOW	Uitwerken van een logisch sanctiepakket met onder meer aandacht voor alternatieve maatregelen	2027
AJH, magistratuur, dMOW	Afstemming logisch sanctiepakket met de magistratuur;	2027
AJH, dMOW, magistratuur	Goedgekeurd maatregelenpakket + informeren van de magistratuur	2028 en volgende